

,0

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1.-3/19/742

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspeksiiooni
Otsuse tegemise aeg ja koht	08.05.2019 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	18.02.2019
Teabevaldaja	Tartu Linnavalitsus address: Raekoja plats 1a, Tartu e-posti aadress: lv@raad.tartu.ee
Vaide esitaja	KÜ Kalda tee 30 address: KÜ Kalda tee 30, Tartu e-posti aadress: juhatus@tareva.ee

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

- 1) **jätta vaie rahuldamata;**
- 2) **teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.**

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Vaide esitaja saab käesoleva otsuse vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse. Vaideotsuse tühistamist saab nõuda üksnes koos teabevaldajalt teabe väljastamise nõudega, mis jäi vaideotsusega rahuldamata.

FAKTILISED ASJAOLUD:

13.02.2019 esitas vaide esitaja Tartu Linnavalitsuse Linnaplaneerimise ja maakorralduse osakonnale teabenõude, milles palus väljastada koopiad Kalda tee 30 ehitusprojektidest. 14.02.2019 keeldus Tartu Linnavalitsuse linnaplaneerimise ja maakorralduse osakond väljastamast koopiad Kalda tee 30 ehitusprojektidest.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Kalda tee 30 KÜ (Tartu) poolt on 13.02.2019.a pöördunud Tartu Linnavalitsuse Linnaplaneerimise ja maakorralduse osakonna poole taotlusega, et KÜ-le väljastataks koopiad Kalda tee 30 asuva kortermaja puudutavatest ehitusprojektidest sh ka korteriomandite reaalsasid puudutavatest dokumentidest. Teave on vajalik selleks, et korteriühistu saaks kontrollida tegeliku olukorra vastavust projektidele ning tuvastada ebaseaduslik ehitustegevus. Tartu Linnavalitsuse Linnaplaneerimise ja maakorralduse osakonna poolt on ehitusprojektide väljastamisest keeldunud, viidates, et ehitusprojektid on kaitstud autoriõigusega ning teabenõude korras neid väljastada kolmandatele isikutele ei ole lubatud. Siinkohal viitab Tartu Linnavalitsuse Linnaplaneerimise ja maakorralduse osakond oma 14.02.2019.a vastuskirjas Avaliku teabe seaduse § 3¹, viitamata konkreetsele lõikele ja

Autoriõiguse seaduse §-le 18 ja §-le 19, samuti viidet konkretiseerimata. Samuti leitakse, et ehitusprojektide väljastamine võib kahjustada teatud juhtudel isikute eraelu puutumatust. Kalda tee 30 KÜ eesmärgiks teabe saamisel oli kontrollida, kas hallatavas elamus toimunud ehitustegevus korteriomandite reaalosade osas on vastavuses ehitusprojektidega ning ei esine ebaseaduslikku ehitustegevust.

Eeltoodust tulenevalt palume selgitada,

- kas Tartu Linnavalitsuse Linnaplaneerimise ja maakorralduse osakonna poolt antudkeeldumine on isikute eraelu puutumatuse rikkumine ja kas keeldumine on õiguslikult põhjendatud;
- kas Avaliku teabe seaduse § 3¹ sätestatuga on õiguspärane põhjendada kortermaja puudutavate ehitusprojektide väljastamise keeldumist või seavad andmekaitse normatiivid projektide väljastamisest keeldumiseks muud seadusest tulenevad põhjendused.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Oma järelepärimises palub Andmekaitse Inspeksioon vaide lahendamisel vastata allpool toodud küsimustele. Selguse huvides annab linnavalitsus vastused küsimustele eraldi.

1. Mis põhjusel ei väljastatud vaide esitajale koopiaid Kalda tee 30 ehitusprojektidest?

Kalda tee 30 kohta on linnavalitsuse arhiivis 19 ehitusprojekti, mis on linnavalitsusele esitatud ehitusloa taotlemisel, mõnel juhul ka kasutusotstarbe muutmiseks. Linnavalitsus selgitas oma 14.02.2019. a kirjas taotlejale, miks talle ehitusprojektidest koopiaid ei väljastata ning ei hakka seda üle kordama. Täiendavalt selgitame, et linnavalitsus lähtus oma ametliku selgituse koostamisel Andmekaitse Inspeksiooni enda poolt kinnitatud avaliku teabe seaduse üldjuhendi https://www.aki.ee/sites/www.aki.ee/files/elfinder/article_files/AvTSuldjuhend.pdf §-st 82. Linnavalitsusele teadaolevalt on Andmekaitse Inspeksioon varasemalt seoses ehitusprojektide väljastamisega asunud seisukohale, et ehitusprojektiga seonduvate dokumentidega tutvumist ei saa piirata, küll aga ei või tulenevalt autoriõigusest seda taaskasutada või reprodutseerida.

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 3¹ lg 3 kohaselt peab teabe üldiseks kasutamiseks andmisel olema tagatud isiku eraelu puutumatuse, autoriõiguste kaitse, riigi julgeoleku kaitse, ärisaladuse ja muu juurdepääsupiiranguga teabe kaitse. Enne teabe üldiseks kasutamiseks andmist peab teabevaldaja hindama teabe üldisele kasutamisele piirangute kehtestamise vajadust.

Autoriõiguse seaduse (AutÕS) § 4 lg 3 p 14 kohaselt on teosteks, millele tekib autoriõigus, arhitektuurne graafika (joonistused, eskiisid, skeemid, joonised, plaanid, projektid jm), projekti sisu lahtimõtestavad seletuskirjad, tekstilised jms. AutÕS § 13 lg 1 p 1 kohaselt kuulub autori varaliste õiguste hulka ka õigus lubada või keelata reprodutseerida oma teost (õigus teose reprodutseerimisele). Reprodutseerimiseks loetakse teosest või teose osast ühe või mitme ajutise või alalise koopia otsust või kaudset tegemist mis tahes vormis või mis tahes viisil. AutÕS § 18 lg 2 p 1 kohaselt ei ole autori nõusolekuta ja autoritasu maksimiseta isikliku kasutamise eesmärkidel lubatud reprodutseerida arhitektuuri- ja maastikuarhitektuuriteoseid autori nõusolekuta. Tartu Linnavalitsusele eelpool viidatud autori nõusolekut ehitusprojekti reprodutseerimiseks antud ei ole.

2. Kas Tartu Linnavalitsuse linnaplaneerimise ja maakorralduse osakonnal on tehniliselt võimalik väljastada koopiaid Kalda tee 30 ehitusprojektidest?

Tartu Linnavalitsus omab küll piisavat tehnilist varustatust oma haldusülesannete täitmiseks, kuid samas isegi juhul, kui ehitusprojektid ei oleks kaitstud autoriõigusega, ei pea linnavalitsus põhjendatuks suuremahulist koopiategemist, kuna taotletava teabe edastamine nõuaks antud juhul suure mahu tõttu teabevaldaja töökorralduse muutmist ja ka põhjendamatult suuri kulutusi ning eeltoodud põhjustel on linnavalitsusel võimalik keelduda teabenõude täitmisest AvTS § 23 lg 2 p 3 alusel. Ehitusprojektide toimikud on üsna mahukad, koosnevad enamasti 1050 lehest, sisaldades seletuskirja ja A3-l asuvaid projekti- ja teostusjooniseid, asjaomaste asutuste kooskõlastusi, korteriühistu juhatuse koosoleku protokolle, korteriomandite

nõusolekuid, ostumüügilepinguid, üleandmis-vastuvõtmisakte, ehitusnõukogu protokolle jmt.

3. Kellele kuuluvad Kalda tee 30 projektide autoriõigused?

Linnavalitsuse hinnangul tuleb vastavalt AutÕS § 4 lg 3 p-le 14 lugeda ehitusprojektid autoriõigusega kaitstavateks teosteks. Esitatud ehitusprojektide autoriteks on need koostanud arhitektid ja/või vastavad bürood ning vastavalt AutÕS § 18 lg 2 p-le 1 ei ole autori nõusolekuta neid lubatud reprodutseerida. Korterühistul on võimalus vajadusel ehitusprojektide saamiseks pöörduda otse omaniku poole ning seda on linnavalitsus oma vastuses korterühistule ka selgitanud.

4. Palun selgitada, kuidas kahjustaks ehitusprojektide väljastamine isikute eraelu?

Korteriomandid, mille ümberehitamiste kohta ehitusprojektid linnavalitsusele esitatud on, kuuluvad nii eraisikutele kui ka eraõiguslikele juriidilistele isikutele. Kuna ehitusprojektide toimikud sisaldavad nii tellijate kui ka omanike isikuandmeid ja sellise teabe on teabevaldaja kohustatud tunnistama asutusesiseseks kasutamiseks, siis pole linnavalitsusel võimalik väljastada koopiaid nimetatud toimikutest. Samuti ei ole ehitusprojektide väljastamisega välistatud omandiõiguse võimalik kahjustamine, kuna ehitusprojektid on esitatud omanike poolt või nende volitusel, kajastades neile kuuluva asja ümberehitamist. Vastavalt asjaõigusseaduse § 68 lg-le 1 on omand isiku täielik õiguslik võim asja üle ning omanikul on õigus asja vallata, kasutada ja käsutada ning nõuda kõigilt teistelt isikutelt nende õiguste rikkumise vältimist ja rikkumise tagajärgede kõrvaldamist.

5. Palun esitada omapoolsed selgitused ja põhjendused, mida peate antud asjas vajalikuks lisada?

Linnavalitsus märgib täiendavalt, et meie arhiivis asuvad Kalda tee 30 projektid käsitlevad enamasti aastatel 1995-2001 korterelamu I korruse korterite ümberehitamist eraldi sissepääsuga mitteiluruumideks või hiljem nende kasutusotstarbe muutmist. Juhime teie tähelepanu asjaolule, et linnavalitsus väljastas 14.02.2019. a korterühistule kirjaga nr 21.3-4.3.2/02531 koopiaid 2002. aastal hooneregistri poolt linnavalitsusele esitatud Kalda tee 30 elamu ruumide plaanidest ja eksplikatsioonidest, mis olid aluseks võetud korteriomandi seadmisel. Lisaks märgime, et ehitusprojektide toimikutes asuvad muuhulgas ka korterühistu juhatuse koosolekute protokollid, kus korterühistu ise on andnud nõusoleku eluruumide ümberehitamiseks. Seega on korterühistu kursis kortermajas toimunud ümberehitustöödega ning suure tõenäosusega on ehitusprojektid korterühistule ümberehitustööde teostamiseks nõusoleku saamiseks ka esitatud. Seega on korterühistul hoone mõtteliste osade haldamiseks vajalik informatsioon endal olemas või peaks ta selle saamiseks eelkõige pöörduma omanike endi poole.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 3 lg 1 kohaselt on avalik teave mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Seega saab teabenõude korras küsida asutuse valduses olevatest dokumentidest koopiaid ja väljavõtteid. Sama paragrahvi lõike 2 kohaselt saab avalikule teabe juurdepääsu piirata üksnes seaduses sätestatud korras. Juurdepääsupiirangu alused on ära toodud AvTS §-s 35 ja valdkondade eriseadustes.

AvTS § 1 sätestab selle seaduse, milleks on tagada üldiseks kasutamiseks mõeldud teabele avalikkuse ja igapäevase juurdepääsu võimalus, lähtudes demokraatliku ja sotsiaalse õigusi ning avatud ühiskonna põhimõtetest ning luua võimalused avalikkuse kontrolliks avalike ülesannete täitmise üle. Seega ei ole teabenõude korras teabe küsimisel korterühistul suuremad õigused kui ükskõik kellel teisel isikul teabenõude esitamisel. Eeltoodu aga ei välista seda, korterühistu juhatusel võib mõnest muust vastavat valdkonda reguleerivast seadusest tulla täiendavad õigused teabe saamiseks, kuid sellisel juhul ei ole tegemist teabenõudega AvTS-i mõistes, vaid teabe küsimisega eriseaduse alusel.

Avalikku teavet on õigus küsida igapähe ning teabenõudja ei pea põhjendama, miks ta teavet soovib. Avaliku teabe seadus ei tee vahet teabenõudjatel ega anna kellelegi suuremaid õigusi teabe saamiseks.

AutÕS § 4 lg 3 p 14 loeb arhitektuurse graafika (joonistused, eskiisid, skeemid, joonised, plaanid, projektid jm) autoriõigusega kaitstavateks teosteks.

Autoriõigused koosnevad nii isiklikest, kui varalistest õigustest. Autor teostab oma varalisi õigusi kas iseseisvalt või kollektiivse esindamise kaudu. Erandid sellest kehtestab autoriõiguse seaduse § 17, mille kohaselt piiratakse §-des 13-15 toodud autori varalisi õigusi tingimusel, et see ei ole vastuolus teose tavapärase kasutamisega ega kahjusta põhjendamatult autori seaduslikke huve. Seega on lubatud teose kasutamine autori nõusolekuta ja autoritasu maksimiseta ainult autoriõiguse seaduse §-des 18-25 otseselt ettenähtud juhtudel.

Sama seaduse § 18 lõike 1 kohaselt on autori nõusolekuta ja autoritasu maksimiseta lubatud õiguspäraselt avaldatud teost füüsilisel isikul reprodutseerida ja tõlkida isikliku kasutamise eesmärkidel tingimusel, et selline tegevus ei taotle ärilisi eesmärke. Reprodutseerida ei ole lubatud arhitektuuri- ja maastikuarhitektuuriteoseid (lg 2). Reprodutseerimiseks loetakse teosest või teose osast ühe või mitme ajutise või alalise koopia otsest või kaudset tegemist mis tahes vormis või mis tahes viisil.

Tulenevalt eelnevast keelab autoriõiguse seadus teatud juhtudel arhitektuuri projektidest koopiade tegemise (seda muidugi juhul kui küsitud projektile laieneb autoriõigus), kuid ei keela nendega kohapeal tutvumist. Täiendavalt soovitan tutvuda ka inspektiooni seisukohtadega ehitusprojektide küsimisel teabenõude korras avaliku teabe seaduse üldjuhendi §-ga 82, mis on leitav aadressilt
https://www.aki.ee/sites/www.aki.ee/files/elfinder/article_files/AvTSuldjuhend.pdf.

Kuna Tartu Linnavalitsuse Linnaplaneerimise ja maakorralduse osakond on võimaldanud tutvuda projektidega kohapeal ning edastanud ka eksplikatsioonid, siis jätan vaide rahuldamata.

/allkirjastatud digitaalselt/

vaneminspektor
peadirektori volitusel